

Nr 160.

Av herr Sundelin m. fl., angående centralisering av undervisningen i folkskolan under det sjunde skolåret.

När respittiden för det sjunde skolårets införande nu närmar sig sitt slut, har genomförandet av detsamma börjat ske i ökad takt. Men med någon större entusiasm sker det inte, därom vittna både skolstrejker och protestmöten. Detta är också förklarligt, i vad det gäller de sämre skolformerna på landsbygden.

När sjunde skolåret på sin tid beslutades, trodde man allmänt, att undervisningen skulle komma att ske i särskilda avdelningar såsom vid fortsättningsskolan och att de ämnen, som nu höra fortsättningsskolan till, skulle bilda stommen i sjunde skolårets undervisningsplan. Ävenså tänkte man, att vissa ämnen helt skulle försvinna efter sjätte skolårets avslutning för att lämna så mycket större plats åt andra.

Så har det emellertid icke blivit i praktiken. I de flesta B-skolor få barnen gå kvar i samma undervisningsavdelningar som förut tillsammans med två, fyra eller t. o. m. sex klasser, och den för de sex åren avsedda kursplanen uttänjes att räcka de sju åren. Alltså ingenting nytt tillkommer, och de ämnen, som ansågos värdefullast i fortsättningsskolan, försvinna alldeles. Vi tänka då närmast på sådana ämnen som bokföring, linearritning, utökad undervisning i stats- och kommunalkunskap, samhällslära i allmänhet o. s. v. Samtidigt ha de högsta undervisningsavdelningarna i folkskolan svällt till sådan storlek, att resultatet av undervisningen i desamma avsevärt försämrats.

Nu frågar man sig: Försöka inte skoldistriktet att avhjälpa dessa missförhållanden? Förvisso. Många av landsbygdens B-skolor ligga så nära varandra, att det mycket väl låter sig göra, att barnen i sjunde klass från två eller flera B-skolor sammanföras till en A-klass, och skoldistriktet ha i många fall gjort stora ansträngningar att få sådana till stånd. Men allt strandar på de i många fall missriktade besparingssträvanden, som nu på folkskolans område göra sig gällande.

De barn, det här gäller, ha alla nått den ålder, då de genom att använda cykel eller annat fortskaffningsmedel kunna tåla betydligt längre skolvägar än barn i de lägre klasserna. Varför skall man då inte utnyttja dessa möjligheter för en centralisering av undervisningen under det sjunde skolåret och därmed nå det resultat, som alla vid detsammans införande hoppades och trodde på. Därmed tar man ju också udden av den kritik, som nu med fog riktas mot det sjunde skolåret, samtidigt som man skapar större arbetsglädje i folkskolan.

Som känt är förekommer sedan flera år en sådan centralisering av undervisningen i fortsättningsskolan, och för att underlätta deltagandet för de barn, som därigenom fått längre skolvägar, har staten lämnat s. k. kilometerpengar till dem, som använt "eget fordon" och haft längre väg till skolan än 4 km.

I kungl. kungörelsen den 28 juni 1941 stadgas i 3 §: "Statsbidrag — — — utgå med följande belopp för varje dag lärjunge besökt skolan och därvid använt av honom själv framfört fordon:

50 öre, om skolvägens längd överstiger 7 km, och

40 öre, om skolvägens längd uppgår till högst 7 km och skolskjuts prövas erforderlig."

Med stöd av ovanstående få vi alltså föreslå,

att riksdagen måtte besluta

dels att ingå till regeringen med anhållan, att sådana instruktioner på administrativ väg utfärdas, som uppmuntra förläggandet av undervisningen under det sjunde skolåret till exempelvis skolor av A-typ, och

dels att elever i folkskolans sjunde årskurs, som ha längre skolvägar, erhålla samma ekonomiska bidrag (kilometerpengar) som redan stadgats för elever i fortsättningsskolan.

Stockholm den 19 januari 1945.

Gust. Sundelin.

John Björck.

Emil Petersson.

Rob. Krügel.